

Torial Joss (1731-1797).

ervaring en het geschreven Woord bij hem in balans. De Heere gaf hem veel onderwijs over het lijden en sterven van Christus. Hij kreeg een diepe indruk van de betekenis van Zijn lijden: 'Hij gaf mij zulk een gemeenschap met Hem te gevoelen in Zijn laatste strijd, dat ik luid weende. Ja, soms voelde ik werkelijk de pijn in mijn zijde, als ik dacht aan de speer, waarmee Zijn zijde doorstoken werd.'

Woorden ontbraken om uitdrukking te geven aan zijn blijdschap in de Heere. Zo riep hij uit: 'O, lieflijke gemeenschap! Aangename Gast! Gezegende omgang! Goddelijke nederbuiging! Zielverrijkende beschouwing! Zielveredelende gemeenschapsoefening, die eindigt zonder enige pijnlijke nagedachtenis aan de schuld; vrij van dorheid, onvruchtbaarheid, twijfel, schrik, vrees of beschuldigingen.' Het waren voor hem voorsmaken van de eeuwige zaligheid, van de storeloze rust die voor Gods kinderen overblijft.

In contact met de methodisten

Huntington ging niet meer naar de dorpskerk maar hield thuis godsdienst-oefening, totdat iemand uit Sunbury hem uitnodigde om met hem naar Richmond te gaan, waar een methodisten-samenkomst was. Nu stond hij sceptisch tegenover de methodisten, die voor scheurmakers en vijanden van de Anglicaanse Kerk werden uitgemaakt. Zij waren rijk geschakeerd in theologische opvattingen en ligging, en werden onderverdeeld in een arminiaanse en calvinistische stroming. Nu volgde de samenkomst in Richmond waarschijnlijk de door George Whitefield voorgestane calvinistische lijn. Huntington vond tenminste de man die voorging, een zekere Weeks, niet arminiaans, maar toch sprak deze hem niet zo aan. 'Hij mag een goed man geweest zijn, maar hij roerde zelfs de blijdschap niet aan die ik gevoeld had.' Hoewel de prediker 'de verborgenheden van Christus' niet

in de diepte hiervan aanroerde, 'deed hij wel zijn best om de steen van de put te wentelen.' Zijn metgezel was ook teleurgesteld, maar dit kwam omdat hij een andere prediker op de kansel verwacht had.

De volgende zondag ging hij weer mee naar Richmond. Nu sprak Torial Joss uit Londen, een voormalig zeekapitein die door Whitefield in het ambt was bevestigd. Joss stond bekend als een man met een indringende prediking; hij was een volbloed calvinist die velen in Londen en daarbuiten tot zegen was. Zijn tekstkeus was: 'Dankende den Vader, (...) Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde, In Dewelke wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden' (Kol. 1:12, 13, 14). Niet alleen de eenvoud en het ontbreken van de gebruikelijke anglicaanse kleding trokken Huntington aan, maar hij bevond 'dat hij geen ander wapen had dan het geloof van het Evangelie en de eenvoudige waarheid, wat genoeg is.' Ook voelde hij dat het Joss erom te doen was 'om zielen naar Christus te leiden.' Alles ademde de vrijheid die in Christus is en de volkomen vergeving van zonden door Zijn bloed en gerechtigheid. Toen Huntington thuis kwam, vertelde hij zijn vrouw dat hij nu een man gevonden had, die de Bijbel preekte, 'een wonder, die ik nooit tevoren gezien had; en hij preekte zonder rok of koorkleed.'

Hij vond het jammer dat zijn vrouw hem de laatste tijd niet meer in alles volgde. Eerst zag hij hoog tegen zijn 'Molly' op, maar nu kwam hij erachter dat haar godsdienst niets anders was dan die van de farizeeërs. Zij toonde een zekere ernst, was vlijtig in het gebed, leefde stipt, maar daar bleef het bij. Des te meer ging William nu voor haar smeken tot hij 'hoop had dat Christus in haar hart een gestalte gekregen had.' Het was hem erom te doen dat zijn gehele gezin de Heere leerde vrezen. Toen hij na verloop van tijd enige 'symptomen van een werk van de wet' bij haar waarnam, was hij blij, en hij vertrouwde erop dat God zijn gebeden zou verhoren.

Enkele weken nadat hij Torial Joss met veel zegen gehoord had, stelde zijn vriend uit Sunbury hem voor om naar Kingston te gaan. Hier kwam hij in aanraking met een gezelschap van methodisten, die met elkaar spraken over geestelijke zaken. De predikant ging het rijtje af en vroeg ook Huntington naar zijn grond voor de eeuwigheid. Voor het eerst in zijn leven gaf hij nu 'rekenschap van de hoop die in hem was.' Hij sprak uit de volle verzekering van zijn geloof en zijn welgegronde hoop op het eeuwige leven. Dit was voor de predikant kennelijk te hoog gegrepen. 'Hij schudde zijn hoofd en zei dat hij bang was dat ik mijzelf zou bedriegen.' Huntington keek hem vragend aan, alsof hij niet begreep wat hij bedoelde. Toen hem gevraagd werd hoe vaak hij het Evangelie gehoord had en zei dat dit 'slechts drie of vier keer' geweest was, schudde de man zijn hoofd. Dit kon niet van God zijn en zeker niet nu hij zag dat Huntington zijn vragen zo goedsmoeds en met een glimlach op zijn gezicht beantwoordde. Hij meende hem ernstig te

moeten waarschuwen en beklemtoonde vanaf de preekstoel, hoever het met een mens gaan kan, die zichzelf met bedrog op de been houdt. 'De predikant keek mij scherp aan en slingerde al zijn pijlen naar mijn hoofd, zonder dat het enige uitwerking op mij had.' Huntington had zich immers niets ingebeeld, maar wist bij bevinding dat hij Christus toebehoorde en dat hij deel had aan de volkomen vergeving van zijn schuld. Hij sprak uit wat in zijn hart leefde en meer niet.

De ontmoeting met de predikant tekent het godsdienstig klimaat in de methodistische kringen in die dagen. Er was sprake van veel verwarring over de wijze van bekering en vooral over het wezen van het geloof. Niet allen gingen in de voetstappen van Whitefield, die aan de geloofszekerheid zoveel waarde hechtte en een overtuigend werk door de wet of twijfelachtige genadekenmerken niet voldoende vond tot zaligheid. Later dacht Huntington over deze zaken na. Hij vond de wijze van aanpak van de predikant niet erg geschikt, zeker niet voor beginnende gelovigen. Hij had 'meer onderzoek moeten doen naar de kracht van de godsdienst op het geweten, dan om een belijdenis des geloofs van de lippen van pas geboren kinderen te verwachten.' Hij had meer moeten spreken vanaf het eerste begin van het goddelijk werk, zoals van de overtuiging van zonden door de wet tot aan 'de geestelijke geboorte van de Geest.' Hierin had hij zich kunnen herkennen, ook in al zijn zwakten. De zwakke kanten van Huntingtons geloof kwamen in de antwoorden die hij gegeven had zeker niet naar voren, want hij was zich goed bewust van de hoop die in hem was, al had hij misschien toen nog moeite om de ondervonden zaken naam te geven.

Verzoeken

De handelwijze van de methodistische voorganger had hem niet onthutst, omdat hij in de vrijheid stond waarmee Christus hem had vrijgemaakt. Hij maakte nog steeds een goede tijd mee voor zijn eigen zielenleven. De Heere was hem in alles nabij. 'De gemeenschap van de Verlosser was mij zo zoet, dat het mij als onmogelijk voorkwam om op aarde te leven.' Hij verlangde om heen te gaan en bij Christus te zijn, want 'dat was zeer verre het beste.' De uren van de nacht waren gewoonlijk de zoetste voor zijn ziel, 'want God gaf mij psalmen in de nacht.' In het gebed en in de overdenking beleefde hij een stukje hemel op aarde. 'Konden mijn bed, de gordijnen, de bossen, de bomen en de velden spreken, dan zouden zij getuigenis geven van de zalige overwinningen van mijn ziel!' Het leek wel of de duivel geen vat meer op hem had; hij had hem 'geheel en al overwonnen door het geloof in de dierbare Verlosser.'

Toch zat de satan niet stil. Hij had met lede ogen moeten aanzien, dat hem weer een prooi was ontvallen. Op een subtiele wijze ging hij te werk om Huntington van de waarheid van Gods Woord af te trekken. Hierover

schreef hij: 'Hij begon mij nu op een andere manier aan te vallen, door mij tot medelijden op te wekken tot het gehele gevallen menselijk geslacht, dat in de zonden leeft, en mij hiermee te verenigen in opstand tegen de besluiten van God.' De verzoeking ging zelfs zo ver dat hij werd aangespoord om medelijden te hebben met de gevallen engelen. In feite ging het de duivel erom om God enig onrecht toe te schrijven en Zijn voorverordining in twijfel te trekken.

De volgende verzoeking was om de dag des Heeren te ontheiligen. Huntington had zijn baan in Sunbury opgezegd en zag naar ander vast werk uit. Toen hij hoorde dat een boer kersenplukkers nodig had, vond hij dit een geschikte bezigheid, in afwachting van vast werk. De oogst was zo groot dat het werkvolk gevraagd werd om 's zondags met plukken door te gaan, wat hij weigerde. De boer vroeg hem of hij een whitefieldiet was, waarop hij zei dat het zonde was om Gods dag te ontheiligen. De vijandschap bleef hierop niet uit. Dit bracht hem tot nadenken en hij kwam tot de conclusie dat het de vreze Gods in zijn hart was, die aanleiding gaf tot haat. Hij leerde God rechtvaardigen, omdat de mens Zijn zegen zo misbruikt tot zijn eeuwig verderf. De verzoeking om God heimelijk de schuld te geven van de verlorenheid van de wereld, week op deze wijze van hem.

Ondanks de afstandelijke behandeling die de methodisten in Kingston hem gaven, bleef hij hun samenkomsten bezoeken. Hij voelde zich aan deze mensen verbonden en had behoefte om hen wat meer van zijn innerlijke leven mee te delen. Toen hij tussen de diensten in de consistoriekamer met hen zijn brood opat, begon hij hen te verhalen onder welke aanvechtingen en benauwdheden hij verkeerdd had en hoe Christus aan zijn ziel werd geopenbaard. Sommigen verlieten hierop het vertrek en gingen in de kou verder eten, terwijl anderen hem aankeken alsof hij een vreemde taal sprak. Wat voelde hij zich door dit alles eenzaam. Hij zocht gemeenschap, maar vond deze niet. Toch was de Heere hem ook in deze weg nabij en overgoot Hij hem met Zijn vertroosting.

Toen het Avondmaal gevierd werd, ging ook Huntington aan en mocht hij aan de tafel ervaren hoe goed de Heere voor hem was. Hij zocht de gemeenschap der heiligen, maar vond deze hier niet. Als hij begon te spreken, verlieten allen soms het vertrek, zodat hij alleen achter bleef. Maar de Heere verliet hem niet. De duivel viel hem aan dat hij een huichelaar was, en dat hij niet tot Gods volk behoorde, omdat men zich van hem afkeerde. Wat had hij een afschuw van het woord huichelaar, omdat hij dit niet wilde zijn. Als hij zich tot de genadetroon wendde, bevond hij dat het vlak lag tussen de Heere en zijn ziel. De verzoeken deden hem geen kwaad, maar hadden als uitwerking dat hij zich hoe langer hoe meer aan Christus verbonden wist. De Heere zonderde hem steeds meer af, omdat Hij hem tot een hogere dienst had voorbestemd. Weldra zou hijzelf het woord van het Evangelie gaan zaaien.

Later, toen hij zijn omgang met de methodisten in Kingston opnieuw voor de geest haalde, kwam hij tot de slotsom dat 'de bron van het goddelijk leven hier ontbrak.' 'Ik was eens,' schreef hij in februari 1811, 'enkele maanden onder een gezelschap van deftige belijders geworpen, die gebedssamenkomsten, gezelschappen en "onderzoek-bijeenkomsten" hielden en zij hielden mij een tijdlang bij zich. Zij gingen voor geestelijke mensen door, maar naar mijn oordeel waren zij dat niet.' Het was voor hem een bittere ervaring om omgang te hebben met mensen die beleden wedergeboren te zijn, terwijl de kenmerken hiervan ontbraken. Deze korte tijd betekende voor hem de eerste leerschool om de geesten te beproeven en het 'snode van het kostelijke te onderscheiden.'

Ewell, de vierde 'heilige plaats'

In 1774, hetzelfde jaar waarin hij contact kreeg met de methodisten, verhuisde hij van Sunbury naar Ewell, een plaatsje in het graafschap Surrey, in de buurt van Londen. Hier werd hij tuinman bij een heer die buskruit maakte. Hij huurde een gemeubileerde kamer, die hij met zijn vrouw en hun dochtertje Ruth deelde. Spoedig kondigde zich de geboorte van Naomi aan. De behuizing was krap en de armoede drukte als een zware last op het gezin. Het gezin leefde enige tijd alleen van gerstebrood, hoewel de vissen en de vogels soms in de schoot geworpen werden, waarin zij Gods zorgende hand opmerkten. Huntington putte kracht uit de woorden: 'Hij vermenigvuldigde de broden en vissen om vijfduizend mannen te voeden, zonder de vrouwen en kinderen.'

De contacten die hij in Ewell opdeed, waren eerst prettiger dan in zijn vorige woonplaats. De vrouw, van wie hij de kamer huurde, bracht hem in aanraking met haar dochter en schoonzoon, met wie hij over geestelijke dingen sprak. Hier deed hij voor het eerst in het openbaar een gebed, waarbij hij hen vurig opdroeg aan de troon der genade. De dochter, die Ann Webb heette, werd hierdoor zo geraakt, dat zij 'die avond in zware overtuiging naar huis ging.' Zij leerde hierop Christus kennen als haar persoonlijke Verlosser en mocht vrede vinden in het geloof. Ann was Huntingtons eerste bekeerling. Haar man kwam enkele jaren daarna tot het geloof en gaf op zijn sterfbed 'een heerlijk getuigenis voor God'. Huntington voelde zich geroepen om bij deze mensen aan huis het Woord Gods uit te leggen en met hen te bidden. Toen anderen zagen dat Ann Webb tot verandering gekomen was, kwamen zij ook en zo ontstond een koppeltje mensen, dat door hem onderwijs ontving.

Ann Webb kreeg een speciaal plaatsje in zijn hart. Hij schreef later: 'Ik kan werkelijk zeggen dat ik het eerste kind dat God ooit door mij geroepen heeft meer liefkreeg dan de gehele wereld.' De satan verzocht hem door hem voor te houden dat zijn eerste bekeerling een vrouw was, alsof deze liefde dan niet zuiver kon zijn. 'Maar spoedig daarna riep de Heere ook

haar man en bevond ik dezelfde liefde tot hem.' Zij waren de eerste zegelen op zijn werk, die door vele anderen zouden worden gevolgd.

Spoedig werd de vrede en rust verstoord, doordat sommigen uit vijandschap op vervolging uit waren. Uit onnozelheid ging Huntington hierop naar Kingston om steun te vragen bij de methodisten, met de gedachte dat zij 'medelijden zouden betonen met de zielen in hun ellende.' De Heere sneed echter alle pogingen om bij mensen hulp te zoeken, af en liet hem vanuit Ezechiël zien wat de plicht van de trouwe wachter inhoudt. Deze moest de zondaars waarschuwen, 'of anders zou hun bloed van de hand van de wachters geëist worden.' Dit maakte hem zo moedeloos, dat hij de dag verwenste dat hij voor het eerst de kerk van Kingston gezien had. Thuisgekomen deed hij een nieuwe ervaring op. 's Avonds kwam Ann Webb zijn kamer binnen, terwijl zij uitriep: 'William, kom! Het huis is vol mensen, die gekomen zijn om je te horen.' Toen achtervolgden de volgende woorden hem: 'Niemand die zijn hand aan de ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods.' Wat voor een werk werd hem nu opgelegd! Waar begon hij aan! Zo ging hij naar beneden, maar de Heere opende zijn mond om vrijmoedig tot hen te spreken.

Wat moest hij verder hiermee aan? Hij ging de volgende zondag naar Kingston om de mening van de predikant over zijn spreken te vernemen. Deze gaf aan wat van een geroepen predikant verlangd wordt en dit maakte hem zo mismoedig dat hij als een geslagen hond wegging. Op een zondag zat hij weer in de consistoriekamer, toen hem gevraagd werd een gebed te doen. Hij voelde zich hiertoe zo onbekwaam dat hij zich verontschuldigde. Onderweg raakte hij in de war, omdat hij geweigerd had om te bidden maar ook gewaar werd dat hij gebedsgaven bezat. Hij kreeg in te zien dat hij zich door menselijke redenen liet leiden, want het ging hem meer om de gave van het gebed en wat de mensen hiervan zouden zeggen. Hij ontdekte nog zoveel van het 'vrome vlees', dat hij 'graag wilde dat de mensen mij voor een verlore zondaar zouden aanzien.'

Toen een predikant de volgende zondag uitlegde wat het verschil is tussen zaligmakende genade en gaven, was Huntington opgelucht. Hij wist dat hij de ware genade bezat en dat het in feite hierom ging en niet om de gaven, omdat de laatste, op zichzelf genomen, tot hoogmoed kunnen aanzetten. Toch kon hij enkele weken niet nalaten om het gebed in het openbaar te doen en de Heere gaf hem ook hiervoor de nodige vrijmoedigheid. In een weg van vallen en opstaan werd hij toegerust tot het grote werk waarvoor hij werd afgezonderd. Het was een voortdurende strijd in zijn gemoed, die nodig was om hem klein te houden en in de handen van de grote Pottenbakker pasklaar te maken voor de opdracht om de kudde te weiden. Zo werd Ewell een goddelijke kweekschool voor hem om hem op het herderschap voor te bereiden. Hier 'werd ik gespeend van de borsten van de vertroosting Sions, of van de onvervalste melk van het Woord.' Deze

vierde 'heilige plaats', zoals hij die noemt, was meer louterend, zeker ten opzichte van wat hij in de tuin van Sunbury had meegemaakt.

Uitredding uit noden

Behalve door inwendige bestrijdingen, werd Huntington door uitwendige moeiten geplaagd. Zijn loon van elf shilling was niet toereikend om van te leven. Van het geld moest hij twee shilling betalen voor de kamerhuur en vervolgens moest hij rente en aflossing voldoen op een lening die hij had afgesloten om kleren te kopen, zodat er weinig overbleef voor voedsel en andere levensbehoeften. Toen hij in verband met deze nood Gods Woord onderzocht, las hij van de wonderbare spijziging, waarbij de Zaligmaker gebruik gemaakt had van gerstebroden. Dit bracht hem op het idee om gerst te kopen en te laten malen en hiervan brood te bakken. Wat voor de varkens en kippen bestemd was, kwam nu op het bord van de hongerige familie Huntington terecht. De zegen die de Heere over dit karige voedsel gaf, was hem meer waard dan de overvloed van de rijkdom. Zijn vrouw berustte in deze moeilijke omstandigheden en was haar man volgzzaam. Deze verzekerde haar dat 'God het nodig achtte om ons in een toestand van diepe armoede te houden en dat het ons daarom niet paste om daarover te klagen, of om het minste voedsel te weigeren, als we mogen zien dat Hij het gezegend heeft met een verzekerde hoop op het toekomstige leven.'

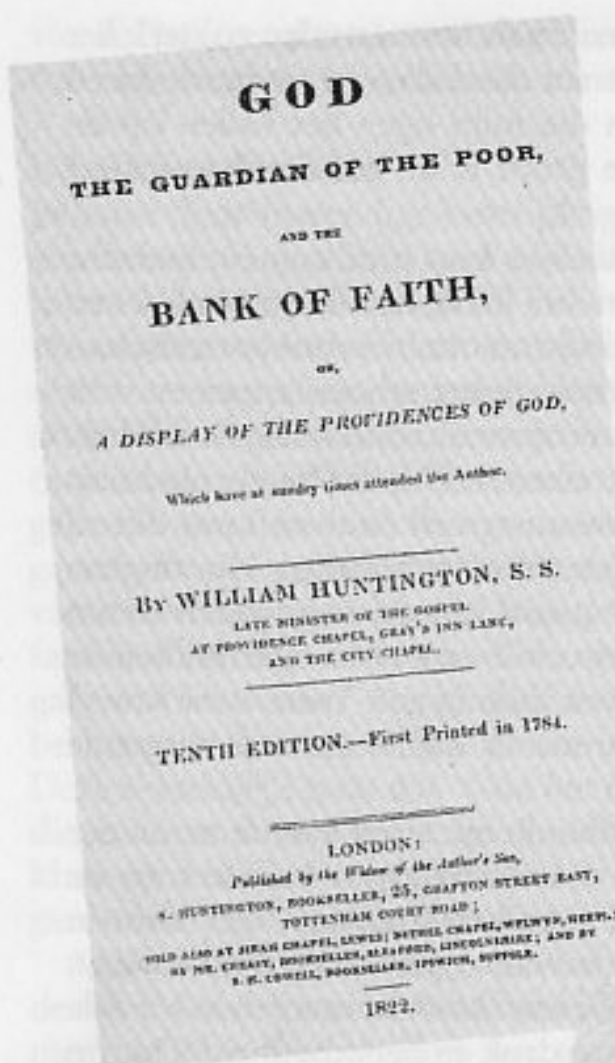
Mary leefde erg zuinig, waardoor zij zoveel geld wisten te besparen om de schuld af te lossen. Maar toen hij alles betaald had en eigenlijk geen cent meer in huis had, begon het water tot aan de lippen te stijgen. Hun dochtertje Ruth kreeg de hele week niets anders te eten dan gerstekoeken. Hoe kon hij aan voedsel komen voor het arme kind? Hierover bedroefd ging hij naar zijn werk, toen hij onderweg aan de kant van het water een aal in de modder zag liggen. Het leek alsof het dier dood was, maar toen hij hem beetpakte bleek hij springlevend te zijn. Wat was hij blij, toen hij 's avonds het kleine meisje een smakelijke maaltijd kon geven. De volgende dag was hij weer bedroefd vanwege gebrek aan eten, maar toen hij bij de tuin kwam, zag hij een dode patrijs liggen. Hij raapte de vogel op en het bleek dat hij nog warm was. Volgens zijn baas was het beest tijdens een gevecht met een andere vogel gedood. Weer had Ruth genoeg te eten. De dag daarop vond Huntington een nest grote vogels met vier jongen. Naar het woord van Mozes nam hij alleen de jongen en zodoende had het kind weer wat te eten. Zo leefde hij bij de dag. De volgende morgen, toen hij het gras bij een vijver aan het maaien was, zag hij drie grote karpers in het water liggen. Zij zagen er nog fris uit en waren volgens zijn baas waarschijnlijk door het hete weer geveld. Zodoende at de familie 's avonds vis en toen de volgende dagen steeds opnieuw karpers boven kwamen drijven, hadden zij weer genoeg te eten. Hoe zag hij in dit alles de hand van God. 'Ik kon niet nalaten om te huilen en de onverdiende goedheid van mijn God te bewon-

deren, die de vogelen des hemels liet vechten, en de zonnestralen zo sterk liet vallen om de waterdieren te raken, die de aal deed slapen, totdat de hand die hem nodig had, hem kon grijpen, en die mijn ogen liet vallen op de kleine verblijfplaats van vogels.' 'O, hoe groot is de goedheid van God tegenover mensenkinderen!'

Omdat Huntington van zijn loon nauwelijks kon rondkomen, bedacht hij op welke wijze hij wat kon bijverdienen. Hij kreeg het idee om schoenen te repareren en stuurde zijn vrouw naar Kingston om hiervoor gereedschap te kopen. Al gauw kreeg hij enige vaardigheid in het schoenlappen en wist hij aan klandizie te komen. Toen zijn vrouw op een avond klaagde dat hun kind niets anders te eten kreeg dan gerstekoeken, zei hij dat hij die nacht op zou blijven om schoenen te maken. Het was tussen elf en twaalf uur dat zij samen zaten te werken, toen zij geluiden bij het venster hoorden. Huntington ging naar buiten en zag enkele mannen te paard, die de weg wilden weten naar de Maldense molens. 'Ik ging een klein eindje met hen mee om hen de weg te wijzen, waarvoor een van hen mij een shilling gaf. Toen ik die kreeg, rees mijn haar op mijn hoofd te berge, als ik dacht aan de zorgende Voorzienigheid van God.'

Huntington had een aangebonden en afhankelijk leven aan de troon der genade. De innerlijke verzoeken, de vijandschap van belijders en de nijpende armoede dreven hem uit tot het gebed en maakten hem klein in eigen ogen. Hij voelde zich beschermd, bewaard en onderhouden. Zijn boek *God, de Kassier der armen of De Geloofsbank* is een relaas van de wonderen van de Allerhoogste in wegen van druk en benauwdheid. Daarin schrijft hij: 'Deze dingen schrijf ik, omdat God zegt dat het goud en het zilver van Hem is; dat Hij het is Die arm en Die rijk maakt, Die doet nederdalen en hen weer opricht, die nedergebogen zijn. Deze dingen maakten God zo dierbaar voor mij, dat ik Hem vaak mijn Bank, mijn Bankhouder en mijn gezegende Opzichter noemde. Ik bad Hem vurig of Hij mijn Voogd, mijn Meester en mijn Verzorger zou willen zijn en nooit zou willen toelaten dat ik in de handen van sterfelijke mensen zou vallen, om beschermd, beschut en van het nodige voorzien te worden. Ik benijdde de rijken van deze wereld niet meer, want als zij genade hebben, zien zij slechts de ene kant van Gods aangezicht, omdat zij een vast vermogen in handen hebben, en als zij zonder genade zijn, zijn zij de ellendigste van alle mensen. Ik zag nu duidelijk, waarom de uitnemendste heiligen in de Bijbel in moeilijke omstandigheden gebracht werden, zoals Jakob, David, Mozes, Jozef, Job, Jeremia en al de apostelen, opdat zij geheel van de hand van Gods voorzienigheid afhankelijk zouden zijn.'

'Heeft u ook iets ontbroken?', vroeg de Zaligmaker aan de discipelen die Hij uitgezonden had. Deze zending liet bij Huntington nog enige tijd op zich wachten, maar juist de tijd van gebrek was voor hem de beste voorbereiding. God, de Kassier der armen, zou hem doen delen in de rente

Een Engelse en een Nederlandse uitgave van *De Geloofsbank*.

van het hemelse kapitaal, dat Hij ook voor hem bewaard had. De uitke-
ringen vanuit de overvloed van deze 'Geloofsbank' waren net genoeg om
hem in het leven te houden en steeds meer te verbinden aan Hem, van Wie
gezegd wordt: 'En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade
voor genade' (Joh. 1:16).

4. *Uitgezonden 'zonder buidel en male'*

Aanhang en tegenstand

Spoedig werd bekend dat de arme tuinman in Ewell samenkomsten hield. Het aantal hoorders nam steeds meer toe en de uitwerking van zijn preken bleef niet uit. Hij kreeg veel vrijmoedigheid om het Evangelie te verkondigen, waarover hij opmerkte: 'Inderdaad, ik was zo wonderlijk verlost en met zo'n gevoel van de eeuwige liefde in Christus gezegend, dat ik hiertoe gedrongen werd.' Een jongeman uit Epsom werd door zijn prediking getroffen, evenals vier andere jonge mensen. Een arme man uit Ewell kwam tot het geloof en zijn vrouw, die eerst vijandig was, moest ook voor de waarheid vallen. Niet allen bleven in hun eerste belijdenis volharden. Een jongeman, Shepherd, van wie Huntington enige verwachting had, keerde tot zijn vorige leven terug. De meesten bleven de blijken van ware bekering vertonen. De vruchten die hij op zijn werk kreeg, gaven hem vrijmoedigheid om met zijn werk door te gaan. Zelf werd hij in de belofte bevestigd dat een 'dorsende os niet gemuilband zou worden', want voor zijn eigen ziel ontving hij meermalen de smaak van de woorden die hij sprak. Zo preekte hij eens over de woorden: 'Mijn zuster, o bruid, gij zijt een besloten hof, een besloten wel, een verzegelde fontein' (Hoogl. 4:12). 'Onder deze verhandeling was mijn hart als een opwellende bron. De volgende morgen vloaide de ene schriftplaats na de andere in mijn gemoed, zodat ik ook hierover wenste te spreken.' 'Zo waren de Schriften mijn overdenking dag en nacht.'

De satan zat ook niet stil. Er brak een opstand uit onder het volk van Ewell. Men probeerde het gezin Huntington op alle mogelijke manieren te tergen. De boeren joegen zijn vrouw van het land weg, als zij graan wilde rapen. Zij riepen uit: 'Wat! Zou een vrouw van een predikant komen om te rapen; dat mag volstrekt niet!' Zij ging echter op andere akkers verder, en als haar man 's avonds van zijn werk kwam, hielp hij mee. De nijpende armoede drong hen om op deze wijze toch wat te eten te hebben. Zij dorsten het koren in de slaapkamer en toen de tarwe 's winters op was, gingen zij weer op gerst over, hoewel het laatste de gezondheid niet altijd ten goede kwam.

De moeilijke omstandigheden weerhielden Huntington niet om met zijn preekwerk verder te gaan. Hij werd hiervoor niet betaald en ook zijn 'medebroeders' onder de methodisten van Kingston zorgden niet voor steun, maar keurden zijn werk zelfs af. Vooral het laatste maakte hem moedeloos en toen hij op een zondagavond moest spreken, besloot hij ermee te stoppen. Maar Ann Webb kwam de trap oplopen en riep: 'William, kom toch, ben je nog niet gereed? Al de koorzangers uit de parochiekerk

zijn gekomen om je te horen en met je te spreken. Het huis is vol mensen; je moet direct komen!’ Verbaasd keek hij op. Hij boog zijn knieën achter een gordijn en kwam naar beneden. De Heere had met kracht in zijn ziel gesproken: ‘Wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben (...), diens zal de Zoon des mensen Zich schamen, wanneer Hij komen zal in Zijn heerlijkheid.’ Hier kon hij niet tegen op. Hij sprak met veel vrijmoedigheid over: ‘Op deze petra zal Ik Mijn gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen.’

Na deze gedenkwaardige avond preekte hij twee of drie keer per week. ‘De samenkomst werd steeds groter, totdat het kleine, met stro bedekte huisje vol hoorders was. De Heere bezocht ons vaak met kostelijke aanblazingen van de eeuwige bergen en maakte die kleine, met stro bedekte hut een Bethel voor ons, ja, een huis van God en een poort van de hemel!’ ‘Hoe meer ik preekte, hoe meer preekstof ik kreeg te overdenken, en mijn inzicht in de waarheid nam toe. Wij ondervonden niet weinig tegenstand en allerlei dreigementen van de goddelozen, maar de Heere liet niet toe dat een van hen ons kwaad deed.’

Teleurgesteld in de methodisten

Huntington bleef in het begin de diensten van de methodisten in Kingston bijwonen. Het viel niet mee om dit vol te houden, omdat er van hun kant geen overname was van zijn geestelijke staat. In de prediking werd op hem gezinspeeld, wat hem tot onderzoek aanspoorde naar de reden hiervan. Hij kwam er steeds meer achter dat de preken van de meeste methodistische voorgangers de diepgang misten. Ook ontdekte hij ‘dat niet een onder de twintig, die daar kwamen preken, in staat was een beschrijving te geven van mijn zielsworstelingen, of van mijn gezegende verlossing. Door dit gade te slaan hadden hun pijlen die op mij geschoten werden, weinig kracht. Ik werd meer en meer bevestigd in mijn gemoed dat ik voorbestemd was voor het predikambt en deze overtuiging verliet mij nooit meer, sinds ik als bedienaar van het Evangelie ben opgetreden.’

Op een zondag kwam een predikant niet opdagen. Er was een heer uit Londen aanwezig die hoorde dat Huntington regelmatig in Ewell preekte. Deze was een van de eigenaren van het gebouw en had zodoende enig gezag. Hij vroeg dan ook of Huntington de preekstoel wilde beklimmen. Eerst weigerde hij, maar toen de heer en zijn vrouw bleven aanhouden, liep hij naar voren en ging achter de lessenaar van de voorzanger staan. Met vreze en beven sprak hij zonder tekst of voorbereiding tot het volk. Wonderlijk was het dat zijn preek de instemming van het volk kreeg, maar niet van de man die hem tot spreken had aangezet! Wat kon daarvan de reden zijn? Had Huntington niet tegen hem opgezien en hem als een geoefend kind van de Heere beschouwd?

Toen hij wat nader onderzoek deed, kwam hij tot de conclusie dat de

man miste wat hij preekte en had mogen ervaren. 'Hij scheen een vreemdeling te zijn van de vergeving der zonden, daarom werd door mijn spreken over het ontvangen van de verzoening al zijn godsdienst afgesneden en kwam een geest van jaloezie over hem.' Zijn spreken, en ook van anderen, ging wel over bevindingen en kenmerken van genade, maar het waren meest wettische werkzaamheden van mensen die enige indrukken hadden, maar nooit van zichzelf waren afgesneden en tot Christus gekomen. Het was een schijn van nederigheid en heiligheid die in hun godsdienst de toon aangaf. 'Hoe verwonderd was ik, toen ik erachter kwam dat velen van die mensen, die ik voor heiligen had aangezien, onbekend waren van de vergeving van hun zonden! Helaas, wat is toch godsdienst, zonder dit? Een mens moet vergeving van zonden hebben, of verdoemd worden.' De ontdekking dat er veel aan de godsdienst van de methodisten schortte, maakte Huntington kritisch en deed hem op de hoede zijn.

Innerlijke aanvallen

Behalve aanvallen van buitenaf en de houding van valse broeders in eigen kring, werd zijn gemoed getroffen door bestrijdingen. Hij werd verzocht om ook buiten Ewell te preken, zoals bijvoorbeeld in Horsham. Hier was het Evangelie niet onbekend. Omdat Huntington vóór de dienst even alleen wilde zijn, bracht een vrouw hem naar een vertrek waar een portret van George Whitefield hing. 'Ach, dacht ik', zo schreef hij, 'zal ik mij tot het werk van deze grote man Gods gaan overgeven? Hoe zal ik daar doorheen komen?' Ernstig smeekte hij om opening en preekte daarop over de woorden: 'Gaat uit en aanschouwt, gij dochteren Sions, de koning Salomo, met de kroon, waarmede hem zijn moeder kroonde op de dag zijner bruiloft, en op de dag der vreugde zijns harten' (Hoogl. 3:11). Hij was niet zonder mensenvrees, omdat hij voor zo'n grote groep moest spreken, maar de Heere ondersteunde hem.

Een zwaardere beproeving was het toen de Heere Zijn aangezicht enige tijd voor hem verborgen hield. 'O, hoe vreselijk is het vertrek van de Heere van een ziel die steeds de lieflijke toegang tot Hem heeft mogen smaken! Het is als de tweede dood! Nooit tevoren gevoelde ik zoveel droefheid; ik twistte met de zon, omdat zij op mij scheen. Helaas, zo zei ik, waarom schijnt u op mijn waardeloze romp, nu mijn Zaligmaker van mij geweken is? Hij is weggegaan en ik ben alleen gelaten. Mijn God is weg en wanneer Zijn zoete nabijheid terug zal komen, weet ik niet.' Verschrikt en radeloos was hij, toen hij zijn God moest missen. Alles had hij er voor over om Hem terug te krijgen. Hij klaagde vanwege het Godsgemis en smeekte om Zijn terugkeer. 'O, mijn gezegende Zaligmaker, waarom doet U mij omkeren? Waarom trekt U Uw ziel niet tot mij, opdat ik u zo hartelijk lief zou mogen hebben?' 'Och, hebt U mij dan zoveel heerlijke openbaringen, uitlatingen en bevrijdingen gegeven, met de bedoeling om mij te strikken en naar de

hemel te zenden met het vonnis dat ik zelf gevelde heb?’

Toch bleef het geloof op de bodem van zijn hart rotsvast. 'Maar zeker, mijn dierbare Verlosser zal standvastig zijn in Zijn liefde! Nee, Hij verandert niet; Hij kan niet bedriegen.' Zonder de Heere kon hij immers niet leven en geen stap verzetten. De verberging van Gods aangezicht was hem de gehele dag tot een kwelling, maar toch was hij niet zonder hoop. Hij moest en zou zijn Meester weer terugvinden. 'Ik wierp mijn zeis op het gras en liep in de velden en bossen om de allerbeste Vriend te zoeken, maar deze dag was dat tevergeefs. 'Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet. Ik riep Hem, maar Hij antwoordde niet.' Hierop werd hij aangevallen dat hij de zonde tegen de Heilige Geest had bedreven.

De volgende zondag ging hij weer op weg naar Kingston. Hij had weinig verwachting van zijn 'broeders' die hem toch niet wilden begrijpen. Zij waren alleen maar jaloers op zijn bevinding van de schuldvergeving, maar nu was hij in een toestand dat hij Gods vergevende liefde moest ontberen. De voorganger deze keer was een zekere Brooksbank. Hij sprak woorden die hem raakten, zoals: 'Enigen onder u hebben die liefde Gods gesmaakt; uw zielen zijn verruimd geweest met vertroosting; u hebt gedacht dat uw troost nooit meer zou overgaan en u hebt u met zoete gestalten gevoed, totdat u deze bent kwijtgeraakt. Nu verzoekt de satan u om te denken dat u tegen de Heilige Geest gezondigd hebt en u meent dat God veranderd is, zoals uw gestalten veranderd zijn.' Dit was voor hem een woord op zijn tijd gesproken. De strik werd gebroken en hij 'kwam weer op de berg van verheerlijking als voorheen.' De lieflijke omhelzingen van zijn Zaligmaker kwamen terug. Zijn stille tijd was voor hem een oase in de woestijn; zijn uiterlijke benauwdheden waren niet in staat om hem zijn aangebonden leven aan de genadetroon te benemen. De bestrijdingen en godsverlating waren nodig geweest om hem des te meer te funderen in het Woord van God. Zijn verblijf in Ewell werd voor hem de beste leerschool voor zijn verdere leven.

Omringd door goddelozen

De Heere zette steeds meer zegels op Huntingtons werk. Later schreef iemand hem: 'Ik denk vaak aan de lieflijke gesprekken die wij samen in die zeer begunstigde plaats Ewell Marsh hielden waarin uw heerlijkheid zo fris in was.' Het huis van de Huntingtons en ook van de Webbs waren voor hem en voor anderen een plaats waar zij elkaar in de Heere mochten ontmoeten. De schrale maaltijden wogen niet op tegen de rijke kost die de Heere vanuit de hemel gaf. Het hemelse manna daalde neer in de schamele hut. 'Ik zal nooit vergeten,' vervolgde Pavey, 'met wat voor vertrouwen u beweerde, zelfs toen u in een toestand van verachtelijke armoede verkeerde en zonder een vriend in de wereld dan twee of drie schoenmakers uitgezonderd, dat u voor duizenden zou profeteren, voordat u zou sterven.' Deze

vaste overtuiging begon steeds meer post in zijn hart te vatten en deze kon door smaad van mensen en bittere armoede niet worden verdreven.

Wat kwam er veel op de jonge prediker af. Bestrijding van binnen en van buiten; armoede, maar ook vijandschap. 'Dit prediken van Christus verwekte mij vele vijanden, maar één man scheen meer tegen mij verbitterd te zijn dan iemand anders; het was een zeldzaamheid dat ik hem passeerde zonder vele en zware vloeken.' Hij werkte bij dezelfde baas en als de laatste aan het werkvolk groenten liet uitdelen, gaf Huntington zijn vijand het grootste deel. Op deze manier wilde hij hem wat milder stemmen, maar dit had weinig uitwerking. Zo ging de man maanden verder, totdat hij op een keer ziek naar huis gedragen werd. Toen gevoelde hij wat hij met zijn vloeken en vijandschap gedaan had. Hij zag de hel voor hem als het ware geopend. Vóór zijn dood werd hij met stomheid geslagen en 'hulde hij als een hond en brulde als een stier, totdat hij genoodzaakt werd om zich aan de fatale angel van de dood te onderwerpen.'

Een andere collega was niet veel beter. Hij was de voerman van zijn baas, die door Huntington vaak over zijn vloeken was onderhouden en met wie hij over zijn eeuwige toekomst sprak. De man verzekerde hem dat hij nooit in zijn leven over zijn toekomst bezorgd was geweest. Hij scheen geheel ongevoelig en verhard verder te willen leven. Toch hield Huntington vol om hem over zijn toestand aan te spreken en 'wat de Zaligmaker voor ons was komen doen.' Hij begon toen wat belangstelling voor zijn woorden te tonen en ging zelfs met hem mee naar de samenkomst. Maar hij kon de drank niet loslaten en gaf zich vaak over aan dronkenschap. Op een keer was hij weer stomdronken, toen hij het rijtuig bestuurde. Hij gaf de paarden de sporen die zo'n gang maakten dat de man zijn houvast kwijtraakte en van de wagen viel. Hij werd verpletterd onder het wagenrad en stierf zo een vreselijke dood. Huntington was geheel verslagen over zijn droeve afloop. 'Ik keerde naar huis terug en hulde de gehele nacht door. Bidden voor hem kon ik niet meer, want ik wist dat zijn verdoemenis voor eeuwig beslist was, voordat enige bede uit mijn mond kon komen tot het genadig oor van God.' Toch werd hij over zijn droefheid bestraft, toen hij de volgende dag Torial Joss in Mitcham hoorde spreken. Hoe kon hij huilen over iemand die zo onnadenkend geweest was over zijn Schepper en zich in verharding moedwillig van God had afgekeerd?

Naar Thames Ditton

Omdat hij gedwongen werd om op zondag te werken, zocht hij mogelijkheden om Ewell te verlaten. Er zat niets anders op dan afscheid te nemen van hen die hem zo dierbaar waren geworden. Hij preekte over Hebreëen 11:28: 'Door het geloof heeft hij het Pascha uitgericht en de besprenging des bloeds, opdat de verderver der eerstgeborenen hen niet raken zou.' Het volk was in tranen, toen hij hen aansprak. Het viel niet mee om zijn huisje 'met